

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

SVEDECTVO

ročník 25
január 2015
cena 0,60 EUR

1

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Najčastejší trest za neložnosť - smrť

NÁŠ ROZHOVOR

Mala trinásť rokov, keď sa jej život obrátil naruby. Otca, s ktorým si rozumeli pohľadom, zatkli. Mala síce sestru, ale vekový rozdiel sedem rokov spôsobil, že sa nevelmi chápali. Bernardína, v tom čase rodným menom Zimková, bola v škole, keď sa to stalo. Dodnes žije v dome, v ktorom sa odohrala tragédia, ktorá, pravda, mala svoju predohru. Ako v mnohých iných prípadoch, aj jej otca režimisti vytypovali pre svoje zámyery. Bol majetný, dokonca narodený v USA. A ukazoval sa ako veľká prekážka pri kolektívizácii poľnohospodárstva. Teda, nežiaduci. Ak on nevstúpi, nevstúpia ani ostatní, blikalo pri jeho mene. A tak sa začala poľovačka na Štefana Zimku. Porozprávala nám o tom jeho dcéra Bernardína Sprušanská.

Váš otec sa narodil v roku 1907 v Spojených štátoch amerických, kde sa za prácou vystaho-

Bernardína Sprušanská (vľavo) na sneme PV ZPKO v roku 2011.

Foto Vlastimil Morávek

vali jeho rodičia. Na Slovensko prišiel s rodičmi ako sedemročný. Dokázal rozprávať o svojich pocitoch, o tom, prečo sa trebárs nevrátil do Ameriky?

S otcom sme si boli veľmi blízki. Kde bol on, bola som aj ja. Narodil sa ako štvrté dieťa, ale všetci traja súrodenci zomreli. Jeho rodičia mali

veľké hospodárstvo a tým bolo rozhodnuté, čo bude robiť. Nechceli ho pustiť ani do USA, ani študovať, hoci sa veľmi dobre učil. Keď mal narukovať k vojsku dostal ultimátum, alebo odíde do Spojených štátov, alebo narukuje ako slovenský občan. Zostal.

Pokračovanie na 10. strane

V čísle

Arpád Tarnóczy
Svedkom jedinečnej histórie 2
Eva Zelenayová
Na prahu nového roku 3

Snem sa uskutoční v júni 2015 4
Mária Mareková
Deň ľudských práv netradične 5

Jure Knezovič odišiel do večnosti 7
Vojtech Ottmar
Nie je budova ako budova 8

Viliam Jablonický
Štúr, jeho predchodcovia a nasledovníci 9
Margita Zimanová
List pre prezidenta republiky 12

Svedkom jedinečnej histórie

Máme za sebou rok 2014, dvadsiaty piaty rok zmien, ktoré by sme napriek ódam kvázi revolucionárov mali nazvať rošádovými! Svoje kurikulum Politickí väzni Zväzu protikomunistického odboja – III. odboj vyznali v autentickom príspevku brata Jána Liteckého Šveda. Určite polyhistorici nebudú s článkom súhlasiť. Gosiorovského či Plevzovi žiaci alebo historici, ktorých „top“ vedecký výkon spočíva v probléme veľkosti pohlavného údu Svätoplukovho koňa na Bratislavskom hrade.

Názor PV ZPKO, teda väčšiny členstva, budú poznať naši potomkovia aspoň z nášho Svedectva. Vôľa väčšiny médií sa podľa scenárov skutočných pánov Európy a sveta a napokon aj nášho Slovenska prejavuje v intenciách svetoobčianstva, ľudí bez vlasti a rodiny.

Ak robíme rekapituláciu roku 2014, mali by sme ju robiť ako jednotlivca, osobu, slovenský občan, veriaci v Boha, člen PV ZPKO, člen rodiny, ako otec, matka, brat, sestra, syn, dcéra. Evolučná krivka naznačuje, že by sme mali byť schopní sebareflexie. My sami, naše deti či vnuci. V prejave na bratislavskom cintoríne Vrakuňa som nie náhodou povedal príbeh o otcovi a synoch, ktorí si zo svojej životnej filozofie vyčiarkli všetko to, čomu hovoríme dedičstvo otcov našich. Rekapitulácia roku 2014 je príležitosťou opýtať sa svojho svedomia, koľko vie naše potomstvo o časoch totalitnej moci komunistov a nacistov. Kto v našej vlasti konkrétne realizoval ich moc. Koľko bolo krvi a obetí, zničených ľudských životov kádrovčíkmi, udavačmi, konfidentmi a agentmi ŠtB či donášačmi stranickým kádrom, kvôli vylepšeniu svojho kádrového posudku, či šanci

Arpád Tarnóczy na rokovaní Republikovej rady PV ZPKO v decembri minulého roku sa vzdal funkcie predsedu organizácie.

Foto Ján Košiar

dostať svoje deti do škôl? A bolo by dobré mať pred sebou zrkadlo, aby sme si svoju úprimnosť mohli overiť, možno podľa rumenca na tvári?! Bolo by správne, spytovať svoje svedomie, aby sme mali morálne právo súdiť.

Človek je hriešny tvor aj podľa Biblie. Teda nie sme výnimkou, dôležitý je však fakt, že sme stáli rovno aj za cenu mučenia, či obetí na životoch. Že dnes sme vyslancami pravdivej výpovedi o polstoročí totality a kritikmi skresľovania histórie Slovákov či Slovenska a to aj hlboko do ich dejín.

Uznanie historikom odhaľujúcim pravdu môžeme vyjadriť len my, lebo akademické funkcie „historikov“ predsa nebudú negovať často vlastné „objavy“ a tvrdenia z minulosti. A keďže ešte stále rozhodujú o „PRAVDE“, tak ani ich žiaci, ktorým velia, nemôžu byť infí.

Aj naša organizácia dospela do štádia vyvolaných potrieb zmeniť pracovnú a organizačnú metodiku činnosti. Iste, bude to úlohou komisie, ktorú ste schválili na Republiko-

vej rade PV ZPKO 3. decembra minulého roku. Ale vyvstáva aj potreba mať názor každého člena a modifikovať pravidlá tak, aby vyhovovali najmä ľuďom v regiónoch. Dúfam, že na sneme budeme pripravení na diskusiu o budúcnosti našej organizácie.

V minulom roku sme tiež mali organizácie kde to žilo. Veľmi si cením Spiš, Levoču, Žiar nad Hronom (Svätý Kríž), Žilinu, Nitru, Trenčín a znovu ožívajúcu Banskú Bystricu. Tradične aktívnu Bratislavu. Bratislava a okolie majú veľkú konkurenciu v profesionáloch novej KPVS, ktorú podporuje ÚPN, médiá a politické strany. Naši následníci určite budú vladať viac, ako my, osemdesiatnici, z ktorých mnohí sme už takpovediac minuli pušný prach. Súčasnosť a budúcnosť bude klásť väčšie nároky a preto nové vedenie bude potrebovať pomoc nás všetkých. Ono okrídlené viac hláv, viac vie, nie je také zavrnutia hodné.

Tí naši členovia, s ktorými som sa stretával, a ktorí našu zástavu hrdo niesli, boli aj mojím motorom,

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja ● **Šéfredaktorka:** Eva Zelenayová ● **Redakčná rada:** Ján Košiar (predseda), Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Peter Mulík, Ivan A. Petranský, Jozef Rydlo a Eva Zelenayová ● **Adresa redakcie:** 811 06 Bratislava, Obchodná 52 ● **Telefón:** 02-5263 8156 ● **Fax:** 02-5296 4610 ● **e-mail:** info@pv-zpko.sk www.pv-zpko.sk ● **IČO:** 00679879 ● **Cena jedného výtlačku:** 0,60 EUR ● **Celoročné predplatné:** 7 EUR ● **Predplatné pre zahraničných abonentov:** 45 USD vrátane poštovného. ● **Číslo účtu v Sberbank Slovensko:** 4000128109/3100 ● **EV:** 3851/09 ● **Tlač:** ART&PRESS, s.r.o. ● **Nevyžiadané rukopisy nevraciamy** ● **ISSN:** 1338-404X ● **MATERIÁLY** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov. Nemusia byť totožné so stanoviskom redakcie.

a za to im z celého srdca ďakujem. Dôvody, prečo už nevládzem poznáte. Ale napriek tomu chcem byť účastný života našej organizácie ako člen, poradca, pokiaľ len budem vládvať a vedieť. Cítim sa spoluzodpovedným i za jej budúcnosť a určite mi bude útechou, keď sa nám bude dariť. A toto je moje veľké pranie do roku 2015. Budem prosiť Boha, aby sa nám darilo, a želám vám splnenie všetkých potrieb, aby ste boli úspešní v osobnom živote, aby vám pomáhali vaši blízki, ktorých ste to, dúfam, učili.

Nezabudnite, že píšete históriu, ktorej ste jedinečnými svedkami.

V poézii, ktorú prikladám je krédo seniorov našej organizácie a preto verím v našich nasledovníkov. Tak nech nám Pán Boh pomáha.

P.S.

Nový rok 2015 začnite tým, že svojim blízkym poviete: Ľúbim Ťa...Vás!

Arpád Tarnóczy
predseda PV ZPKO

Požehnanie starého človeka

Nech sú požehnaní tí, ktorí chápu, / že moje nohy už nevládzu chodiť. / Nech sú požehnaní tí, ktorí majú pochopenie, / že zle počujem, a ktorí sa usilujú / hovoriť nahlas a zrozumiteľne. / Nech sú požehnaní tí, ktorí vedia, / že moje oči už veľa nevidia / a že hneď všetko nepochopím.

Nech sú požehnaní tí, ktorí nenadávajú, / keď niečo rozlejem, zvalím alebo nechám spadnúť. / Nech sú požehnaní tí, ktorí mi pomáhajú nájsť veci. / Nech sú požehnaní tí, ktorí sa na mňa usmejú / a rozprávajú sa so mnou. / Nech sú požehnaní tí, ktorí ma počúvajú, / keď spomínam na minulosť.

Nech sú požehnaní tí, čo zmiernujú moje bolesti. / Nech sú požehnaní tí, čo mi dávajú pocítiť, / že ma majú radi a sú ku mne dobrí. / Nech sú požehnaní tí, čo mi uľahčujú ťažkú cestu do / večnosti / a myslieť na dobrého Boha, / ja si na nich určite spomeniem.

Phil Bosmans

PP
2015

Na prahu nového roku

So začiatkom nového roku je akosi mimovoľne spojené bilancovanie. A predsavzatia. Nie inak je to aj v našej organizácii. Politickí väzni sú veľmi vnímaví voči nespravodlivosti a aj táto vlastnosť ich v minulosti pripravila o pohodlie života. Ale čo zaváži pohodlie voči svedomiu? No len u toho, kto ho skutočne aj má.

Pri príležitosti 1100. výročia príchodu sv. Cyrila a Metoda na územie našich predkov sa konala národná púť do Ríma. Asi 500 Slovákov z celého sveta 14. septembra 1963 prijal na audiencii pápež Pavol VI. a oslovil ich milovaní Slováci. Na záver pobozkal slovenskú zástavu, ktorá bola v tom čase zakázaná. Ján Pavol II. počas svojej návštevy Slovenska pobozkal jeho zem. A vkladal veľké nádeje do nášho národa, ako záchrancu kresťanských hodnôt. Čo nám z nich zostalo?

Poslankyňa NR SR Lucia Nicholsonová

(SaS) v rozhlasovej diskusii označila pripomienky kresťanských a konzervatívnych organizácií k Celoštátnej stratégii ochrany ľudských práv za extrémne a ich organizácie za extrémistické. Dokonca ich nazvala katolibancami. Nič nie je horšie, ako na niekoho

SLOVO SVEDECTVA

ukázať prstom. Politickí väzni vedia o tom svoje. Nicholsonová to urobila a nie je sama, komu sa kresťanské hodnoty zdajú nepatričné do 21. storočia. Gender ideológia si razí cestu svetom s podporou najvyšších mocenských centier. Aj preto pápež zvolal synodu o rodine v minulom roku a bude pokračovať aj v roku 2015. Slovákov čaká referendum o rodine. Ako dopadne na Slovensku? Zahraničím výdatne dotovaná mimovládna organizácia Inštitút pre verejné otázky (IVO) samozvane a pravidelne hodnotí stav demokracie na Slovensku. Ak už

nemohol zabrániť konaniu referenda, aspoň chce Slovákov zastrašiť. Vyhlásil, že zásluhou referenda sa zhoršil stav demokracie v štáte. Inými slovami Mešerňanov inštitút odkazuje Slovákom, že čím viac budú dbať o zachovanie slušnej, tradičnej rodiny, tým horšiu známku im inštitút vystaví.

Komunistický režim tiež nemal rád kresťanov. Nerobili kompromisy so svedomím. Kto nebol vysporiadaný s náboženskou otázkou mohol zabudnúť na kariérny postup v zamestnaní. Niet pochyb, že politickí väzni sa zúčastnia na referende o rodine a budú hlasovať za slušnú spoločnosť. Aj keď sa to opäť nenosí. A mohli by urobiť aj viac. Prečo by práve organizácia, ktorej členská základňa sa skladá z etalónov mravnosti nemohla prevziať hodnotenie mravnej úrovne a stavu demokracie spoločnosti? Azda by sa našli sponzori...

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Z funkcie predsedu abdikoval Arpád Tarnóczy

Snem sa uskutoční v júni 2015

Na rokovaní Republikovej rady PV ZPKO 3. decembra 2014 došlo k závažným rozhodnutiam. Členovia rady odhlasovali termín konania najbližšieho snemu, ktorý sa uskutoční v júni tohto roku a zobrali na vedomie abdikáciu predsedu organizácie Arpáda Tarnóczyho zo zdravotných dôvodov.

Rokovanie otvoril Arpád Tarnóczy, ktorý informoval prítomných o náhle hospitalizácii podpredsedníčky PV ZPKO Anny Fodorovej, v dôsledku čoho nebude rade predložená správa o hospodárení. Ďalej informoval, že návrh rozpočtu na rok 2015 musí byť predložený do konca roka 2014.

Správu o činnosti od ostatného rokovania Republikovej rady PV ZPKO 30. júna 2014 predložil podpredseda PV ZPKO Anton Malacký. Konštatoval, že vzhľadom na to, že žiadna regionálna organizácia nepredložila návrh na funkciu predsedu, mimoriadny snem sa nekonal. Hovoril tiež o iniciatívach smerujúcich k spojeniu organizácii PV ZPKO a Novej KPVS. Rozhovory nevedli k zmene statusu.

Podľa programu republikovej rady

Arpád Tarnóczy sa vzdal funkcie predsedu k 31.12.2014 s tým, že až do snemu bude štatutárom organizácie.

Hospodárka Zuzana Mathiová oboznámila prítomných so stavom hospodárenia a navrhla zvýšiť cenu ročného predplatného Svedectva na 10 eur.

K abdikácii predsedu sa odmietavo vyjadril Anton Malacký i Ján Košiar. Arpád Tarnóczy reagoval, že zlyhal, lebo nedošlo k spojeniu PV ZPKO a KPVS a zdravotne sa necíti na plnohodnotné vedenie organizácie. Navrhol, aby na nové zabezpečovanie úloh vznikol tím.

Rokovanie moderoval Ján Litecký Šveda, ktorý v diskusii odovzdal slovo Rafaelovi Rafajovi. Bývalý poslanec NR SR upriamil pozornosť prítomných na nové výzvy, ako pripomienkovanie trendov Európskej únie, v ktorých sa opäť prebúdzajú ideológia iniciovaná neomarxistami. Poukázal najmä na hrozbu multikulturalizmu a používanie legalizovaných komunistických praktík odpočívania, ovládania nás cez cenzurované médiá, na slovník politickej korektnosti. Navrhol využitie novej európskej scény na podporu činnosti organizácie, ale aj na aktualizáciu tém, ktoré oslovia politickú scénu. A položil rečnícku otázku: Kto poveril Alianciu Fair-play, aby

kontrolovala štátne inštitúcie, či dodržiajú zákony? Naša organizácia má kredit na spoločenský dohľad, či zákony neobmedzujú slobodu, nie Fair-play. Vyzval aj na zameranie sa zrovnoprávniť prvý, druhý a tretí odboj.

Štefan Novák navrhol prizvať do predsedníctva Jána Liteckého Švedu. Mária Dvorčáková poďakovala predsedovi A. Tarnóczymu za jeho prínos pre PV ZPKO a podporila jeho myšlienku, aby regióny vyvíjali väčšiu aktivitu. Hovorila aj o svojich skúsenostiach v práci s mládežou. Anton Tomík spomenul, ako ho cez Svedectvo našiel Ústav pre štúdium dejín zločinov komunizmu v Prahe a pozval na stretnutie. Zo Svedectva sa dozvedeli o jeho úteku. Vojtech Ottmar poznamenal: „Naši bachari majú vyššie penzie, ako my.“ Informoval prítomných aj o tom, že už čoskoro vyjde druhá časť jeho knižky Spomienky starého Trnavčana. Ján Košiar spomenul, že sa zúčastňuje na stretnutiach vlasteneckého charakteru, ktoré organizuje Matica slovenská a NEZES.

Zasadnutie Republikovej rady PV ZPKO sa skončilo jednomyselným odhlasovaním uznesenia a hymnickou piesňou Kto za pravdu horí.

Eva Zelenayová

Uznesenie Republikovej rady PV ZPKO III. odboj zo dňa 3. decembra 2014 v Bratislave

Republiková rada PV ZPKO

Berie na vedomie:

1. Správu o činnosti PV ZPKO od poslednej RR, ktorú predniesol podpredseda Anton Malacký.
2. Náhlu hospitalizáciu podpredsedníčky Anny Fodorovej.
3. Abdikáciu predsedu Arpáda Tarnóczyho z postu predsedu.
4. Približný stav financií, ktorý ozrejmla pani Zuzana Mathiová.
5. Rokovania o zblížovaní medzi politickými väzňami, ktoré pokračujú len medzi PV ZPKO a KPVS.

Rozhodla:

1. O kooptovaní Jána Liteckého Švedu do vedenia PV ZPKO.
 2. O termíne snemu, ktorý sa bude konať v polovici júna 2015.
 3. O tíme, ktorý pripraví program snemu: Rafael Rafaj, Ján Litecký Šveda, Ján Košiar, Miroslav Pleceník, Štefan Novák, Mária Dvorčáková a podpredsedovia.
- Odporúča:** Zintenzívniť činnosť PV ZPKO v regiónoch.
Schvaľuje: Zvýšenie predplatného za Svedectvo na 10 eur za rok.
 Uznesenie bolo prijaté jednomyselne.

Deň ľudských práv netradične

Regionálna pobočka PV ZPKO v Levoči zorganizovala pri príležitosti Dňa ľudských práv stretnutie študentov s politickým väzňom, predsedom RO PV ZPKO v Košiciach Štefanom Novákom. Pedagogička Cirkevného gymnázia Štefana Mišíka v Spišskej Novej Vsi Mgr. Mária Mareková o diskusii so študentmi napísala:

Počas pondelkového dopoludnia (8.12.2014) nám svoj príbeh porozprával politický väzeň Štefan Novák. Spreádzala ho Mária Dvorčáková, dcéra ďalšieho politického väzňa, ktorá si zaspomínala na obdobie svojho detstva a mladosti, ktoré boli poznačené súdnymi procesmi s jej otcom.

Na tvári pána Nováka bolo vidieť, že na čas strávený vo väzení a súdny proces sa mu nespomína ľahko. V dezolátnych podmienkach vtedajších väznic prežil neľahké okamihy, na ktoré ani po takmer 60-tich rokoch nezabudol. Napriek tomu sa rozhodol hovoriť o nespravodlivostiach bývalého režimu. Prečo? Pretože práve mladí ľudia majú vo svojich rukách zodpovednosť za to, aby sa niektoré veci z minulosti už nikdy nezopakovali. Aby sme však pochopili tieto udalosti, mali by sme dobre poznať dejiny minulého režimu. K tomu nám pomohlo aj toto stretnutie, za ktoré našim hosťom srdečne ďakujeme.

Príbeh pána Nováka a pani Dvorčákovovej oslovil aj našich žiakov, v ktorých toto stretnutie zanechalo zmiešané pocity, pretože sa dozvedeli o nových skutočnostiach a udalostiach, aké museli prežívať aj ich rodáci. Naši študenti o tomto stretnutí píšú:

„Príbeh pána Nováka bol pre mňa veľkým povzbudením a akousi pripomienkou toho obdobia, ktoré som síce nezažil, ale bytostne sa ma dotýka a je mojou každodennou súčasťou. Problematiku politických väzňov či už v ČSSR alebo iných totalitných štátoch som začal viac sledovať a zaujímať sa o ňu asi pred rokom. Je to citlivá téma

Komunistický režim kruto zasiahol mladost' Štefana Nováka.

Foto Mária Dvorčáková

našich dejín a mnoho z väzňov si vytrpelo svoje. Pán Novák spomínal, že snáď najhoršie obdobie to bolo práve pre rodiny odsúdených. Čo sa týkalo samotných odsúdených boli ponechaní v najodpornejších podmienkach, bez vody, jedla. Po prepustení z väznice to pán Novák taktiež nemal ľahké. Musel pracovať v bani, pričom mu ostali hlboké rany na duši a na srdci. Preto moja veľká úcta patrí všetkým politickým väzňom.“

„Udalosti z minulých rokov nám priblížil pán Novák, ktorý bol politickým väzňom. Vo väznici prežil 3 roky a z jeho slov vieme, že to nebolo nič príjemné. Rozprával nám o tom, prečo ho uväznili a ako tieto roky vo väznici prežíval. Taktiež rozprával, že po tom sa bolo ťažké zamestnať, no on to dokázal. Vo väznici sa v tých rokoch chovali k politickým väzňom veľmi kruto, mali nedostatok pitnej vody a sprchy sa dočkali až po siedmich mesiacoch. Veľmi sa mi páčila táto prednáška, pretože som sa dozvedela mnoho nových vecí z minulosti.“

„Prednáška politického väzňa ma veľmi zaujala. Myslím si, že naša mladá generácia by mala o týchto veciach vedieť viac. Mnoho ľudí žije v klamstve, pretože nevedia, čo sa v skutočnosti dialo. Milý, starší pán nám to všetko vysvetlil a to sa mi veľmi páčilo. Zažil na vlastnej koži krutosť komuniz-

mu. Bol k nám priateľský aj napriek tomu, že sa mu na tie veci ťažko spomínalo s veľkou ochotou nám o všetkom porozprával. Má u mňa veľké plus, pretože ja by som to asi nedokázala. U mňa bude mať vždy miesto medzi veľkými osobnosťami. Vďaka nemu sa určite väčšina zamyslela nad svojim životom o koľko ho má ľahší a čo je ozajstné utrpenie.“

„Prednáška s pánom Novákom sa mi veľmi páčila, lebo ľudia ktorí prežili takéto situácie najlepšie vedia o čom to bolo. Závidím im, že také niečo prežili a neboja sa to povedať. Nepáčilo sa mi však to, že beseda bola príliš krátka.“

„Pán Novák bol veľmi príjemný, priateľský a ochotne odpovedal na naše otázky. Mal pravdu v tom, že by sa malo o týchto veciach vedieť a písať v učebniciach dejepisu. Zarazilo ma to, v akých bol podmienkach. Je to smutné.“

„Dňa 8.12.2014 k nám prišiel pán, ktorý bol politickým väzňom. Bol od neho veľmi šlachetný, že bol ochotný odpovedať na naše otázky aj keď bolo zreteľné, že niektoré veci ho zobrali, ale predsa sa ovládol a zvládol to s nami. Podľa mňa by sa mali takéto prednášky či besedy organizovať častejšie a na viacerých školách, aby sme si my, dnešná mládež, uvedomili a vedeli si vážiť to, čo máme.“

Ján Chryzostom kardínál Korec sa 22. januára dožíva 91 rokov. Pospolitosť politických

Slovenskému kňazovi

väzňov si s radosťou pripomína tohto kňaza s veľkým slovenským srdcom a mučenika za vieru. Želá mu Božiu pomoc aj na prahu nového roku, aby sme sa ešte dlho mohli tešiť z jeho prítomnosti.

Jezuita, kardinál a emeritný rímskokatolícky biskup Nitrianskej diecézy Mons. Ján Chryzostom Korec sa narodil v Bošanoch. V roku 1939 vstúpil do Spoločnosti Ježišovej. Do roku 1950 študoval filozofiu a teológiu na viacerých miestach, napríklad v Ružomberku, v Trnave a v Brne. Po likvidácii kláštorov bol internovaný v Jasove, Podolínci a v Pezinku. Tajnú kňazskú vysviacku prijal 1. októbra 1950

a odišiel do civilného života. O rok neskôr ho biskup Pavol Hnilica tajne vysvätil na biskupa. Do roku 1960 pracoval ako robotník a tajne vykonával biskupskú službu. Neskôr ho odsúdili na 12 rokov pre vlastizrada a uväznili v Prahe, Pankráci, Ruzyni a Valdiciach. Po prepustení sa opäť zapojil do náboženského života. Pracoval ako robotník, naposledy ako opravár výtahov v Bratislave-Petržalke. V roku 1990 pôsobil ako rektor Kňazského seminára v Bratislave. V tom istom roku bol menovaný za nitrianskeho diecézneho biskupa, v roku 1991 za kardinála. Od 9. júna 2005 je emeritným nitrianskym biskupom. Žije v Nitre.

(ez)

Kde je potlačená sloboda, pravda sa nepresadí

Stojíme pod krížom pamätnej návštevy Svätého Otca Jána Pavla II. vo Vajnorochoch. Kríž je symbolom utrpenia, obety, ale aj víťazstva. Vajnorský kríž nám pripomína obeť zločineckého režimu. Stretli sme sa presne po 25. rokoch od pádu komunistického režimu a napriek prežitému utrpeniu je dnes Bohu za čo ďakovať. Keďže pamäť človeka je krátká, uvediem krátky exkurz, ktorý sa týka obetí bývalého režimu.

Od nástupu komunistov k moci bolo v Česko-Slovensku evidovaných 250 tisíc politických väzňov. Mnohí z nich prežili svoje najkrajšie roky v zajateckých táborech, táborech nútených prác, alebo v PTP. Mnohí občania v rámci akcie B boli vysťahovaní zo svojich domovov. Dnes ráno pri Bráne slobody sme položili vence 400 obetiam, ktorým sa nepodaril útek cez Železnú oponu. Omnoho viac ich zahynulo pri nešťastiach v baniach, v kameňolomoch, alebo vo väzeniach, pri ich vypočúvaní dozorcami. Popravených bolo 241 osôb, otcov a živiteľov rodín. Ich mená sú zapísané na doskách tohto pamätníka.

Dejiny oboch režimov so sebou prinášali príbehy nenápadných hrdinov, ktorí boli ochotní riskovať, aby pomohli svojim blízkym. Ich hlas rezonoval a ich utrpenie nás zocelilo. Vďaka tým 250 tisíc statočným, dnes už neexistujúcim hraničným kontrolám medzi našou krajinou a krajinami Západnej Európy. Mladí ľudia môžu slobodne cestovať a študovať kdekoľvek vo svete. Účasť na voľbách je slobodná a dobrovoľná. Každý má možnosť vyjadriť svoje politické či náboženské presvedčenie. Pre nás, skôr narodených, sa sen stal skutočnosťou.

Úlohou Ústavu pamäti národa je nestranné hodnotenie nacistického aj komunistického režimu. V súvislosti so spáchanými trestnými činmi proti ľudskosti ÚPN podal 45 podnetov na Generálnu

S posolstvom predstúpil pred slávnostné zhromaždenie predsedu Správnej rady Ústavu pamäti národa Ondrej Krajňák.

Foto Vlastimil Morávek

prokuratúru. Pozornosť sústredil na obeť bývalého režimu. Do národnej rady dal podnet na odškodnenie politických väzňov a tiež zobrať výsluhových dôchodkov bývalým príslušníkom ŠtB. V súdnych sporoch s príslušníkmi a bývalými spolupracovníkmi ŠtB ústav zaujal aktívny postoj a zodpovedne háji záujmy prenasledovaných z obdobia komunistického režimu.

Ak spoločnosť nie je ochotná prijať svoju minulosť ako fakt, nebude sa zaoberať ani zachovaním pamäti národa. Nebude ju trápiť ani siedme sťahovanie zamestnancov Ústavu pamäti národa za posledných 11 rokov, hoci poslanie ústavu je diametrálne odlišné od poslanca sťahovacej služby. Nebude sa zaoberať odpoveďou generálneho prokurátora, že zločiny sú premičané, lebo boli spáchané podľa vtedy platných predpisov. A spoločnosť nebude trápiť ani skutočnosť, že v súčasnosti svedectvo príslušníkov ŠtB má väčšiu váhu, ako hŕba listinných dôkazov zachovaných v archíve Ústavu pamäti národa.

Sloboda každej krajiny úzko súvisí s vyrovnaním sa s pravdou o svojej minulosti. V krajinách, kde je potlačená sloboda sa pravda nedokáže presadiť. A naopak, ak pravda o zločinoch bývalého režimu získa iba obmedzený priestor, potom sloboda takej krajiny je relatívna. Zápas o výklad histórie nášho národa nie je zďaleka iba súkromnou záležitosťou iba pamätových inštitúcií. História je učiteľkou života. Preto je v našom záujme, aby tí, ktorí na vlastnej koži okúsili hrôzy komunistického režimu, ich už nikdy viac nemuseli prežívať. A aby tí, ktorí hrôzy totalitného režimu neokúsili, boli vnímaví na znamenia čias, ktoré by sa mohli zopakovať.

Ondrej Krajňák
predseda SR ÚPN

Jure Knezovič odišiel do večnosti

Na sviatok Troch kráľov, 6. januára 2015, skončil svoju životnú púť Jure Knezovič, významný protikomunistický činiteľ a náš priateľ. Pochovaný bol v bratislavskom krematóriu 9. januára. V ostatných rokoch žil s manželkou Renátou v Bratislave.

Jure Knezovič

Narodil sa v roku 1942. V roku 1952 ho ako gymnazistu zatkli za to, že bol členom Chorvátskej revolučnej mládeže, ktorá chcela oslobodiť Chorvátsko od komunistov. Súd mu vymeral tri a pol roka zostrenej väzby v bosnianskej väznici v Zenici.

Po prepustení emigroval do Rakúska a neskôr do Nemecka, kde doštudoval a stal sa podnikateľom. Po Titovej smrti sa vrátil do Chorvátska a bol zvolený za viceprezidenta Chorvátskeho zväzu bývalých politických väzňov.

V roku 1999 sa stal prezidentom Medzinárodnej asociácie bývalých politických väzňov a obetí komunizmu (INTERASSO), ktorá združuje 16 národných organizácií od Albánska až po Ukrajinu. Jej členom sú aj Politickí väzni ZPKO a podpredsedom INTERASSO je Ján Košiar. Vlni na 21. kongrese INTERASSO v Rumunsku sa Jure Knezovič zo zdravotných dôvodov vzdal funkcie.

Jure Knezovič (druhý zľava) na sneme PV ZPKO v roku 2011. Foto Vlastimil Morávek

Asociácia sa v posledných rokoch usiluje najmä o zákaz propagácie komunizmu na európskej úrovni. Iniciovala napríklad deklaráciu o zákaze propagácie komunizmu, ktorú schválil Európsky parlament. Rovnako o tejto veci komunikuje aj s Radou Európy a komisariátom OSN pre ľudské práva.

Venuje sa tiež podpore politických väzňov v krajinách, v ktorých sa zatiaľ neuskutočnili rehabilitácie. Sú medzi nimi Moldava, Bosna a Hercegovina či Ukrajina. V týchto štátoch sú stále platné tresty politických väzňov komunistického režimu.

(zI)

Odznelo nad rakvou

Som poctený, že môžem povedať pár slov za našu organizáciu, PV ZPKO. Členovia našej organizácie, ktorí mali v mnohom podobný osud, veľmi dobre vedia oceniť a hlboko si vďaka hrdinský a zásadový postoj človeka, ktorý nesklonil hlavu pred zločineckým komunistickým nezmyslom, ktorým súdruhovia chceli zmeniť nielen dejiny, ale aj ľudskú prirodzenosť. Najmä vďaka takýmto ľuďom skončil tento režim v troskách.

U Jure Knezoviča si treba číť najmä to, že sa neprejavil len zásadovým a hrdinským postojom, ale aj namáhavou prácou pri organizovaní politických väzňov, čo je niekedy ešte ťažšie. Bol dlhoročným predsedom európskeho združenia politických väzňov INTERASSO, ktoré aj vďaka nemu vykonalo množstvo práce na etablovaní politických väzňov v spoločnosti, ocenení ich zásluh. Zároveň na najvyššej európskej úrovni politicky pracovalo na potieraní snáh o obnovu komunistických režimov a hlavne ich pretrvávajúcích spôsobov.

Našu slovenskú organizáciu spája so zosnulým ešte jedna vec – tak ako on, ktorý sedel nielen za boj proti komunizmu ale hlavne za oslobodenie Chorvátska, aj naši členovia boli vo väčšine odsúdení nie iba za protikomunistické postoje, ale hlavne za snahy obnoviť slovenskú samostatnosť.

Je priam symbolické, že záver svojho života prežil na Slovensku, aj so svojou slovenskou manželkou.

Pokoj jeho duši – česť jeho pamiatke.

Ján Litecký Šveda

AKTIVITY PREDSEDNÍCTA PV ZPKO

■ **Predseda PV ZPKO Arpád Tarnóczy vyzýva funkcionárov organizácie v regiónoch**, aby na svojom teritóriu zmapovali pamätníky, pamätné tabule, hroby a iné miesta súvisiace s protikomunistickým odbojom. A aby sa dátumy, ku ktorým sa viažu, stali príležitosťou na organizovanie pietnych spomienok. Podľa možnosti organizovaných s miestnou školou.

■ **Predsedníctvo PV ZPKO žiada** urobiť inventarizáciu a sumarizáciu činností vyplývajúcich zo záväzkov roku 2014.

■ **Predsedníctvo rozhodlo o tom, že poverí Rafaela Rafaja**, aby pomocou osobných kontaktov pomohol presadiť

legislatívne zámery organizácie súvisiace s prijatím zákona o III. odboji.

■ **Na zabezpečenie činnosti roku 2015** predloží organizácia povinné materiály ministerstvu vnútra, financií a príslušným štátnym úradom.

■ **V súvislosti s nastávajúcim snemom je nevyhnutné**, aby všetky regionálne pobočky uskutočnili členské schôdze najneskôr do 31. marca, zvolili delegátov snemu a seriózne sa pripravili na jeho rokovanie.

■ **Predsedníctvo zobralo na vedomie správu o náhlej smrti Jure Knezoviča**, dlhoročného predsedu

celoeurópskej organizácie politických väzňov INTERASSO, ktorý zomrel 6. januára 2015.

■ **Predsedníctvo s vďakou prijalo list od trnavského arcibiskupa Mons. Jána Oroscha**, ktorým vyjadril súhlas, aby vdp. Ján Košiar duchovne viedol PV ZPKO.

■ **Predsedníctvo upozorňuje svojich členov**, ktorí vlastnia preukaz vydaný Dopravným podnikom Bratislava, že je potrebné od 1. januára 2015 si ho obnoviť. Robia to na počkanie v predajných miestach DPB, pričom je potrebné predložiť občiansky preukaz a členský preukaz PV ZPKO so známkom na rok 2015.

Vojtech Ottmar:

Podvrtník**Nie je budova ako budova***(Úryvok z knihy)*

V čase, keď som bol zatvorený v Justičnom paláci v Bratislave, dostal sa do vyšetrovacej väzby aj jeden chudák. Dôvod jeho zatknutia bol takmer neuveriteľný. Ocitol sa tam iba vďaka svojej zlej žene a svokre.

Raz totiž došiel domov riadne podnapitý a žena so svokrou ho začali biť hlava – nehlava. Muž im z bytu ušiel a ponížený ich bitkou sa rozhodol, že sa natruc vráti do krčmy a ešte si tam vypije. Keď prešiel okolo Krajskej správy ZNB, Bratislavčania jej hovoria U dvoch levov, znovu sa rozlútolil nad ponížením, akého sa mu od tých dvoch žien dostalo.

Neistým krokom sa otočil smerom k svojmu bytu, ktorý sa nachádzal v dome vedľa Krajskej správy ZNB. Zaťatou päťou pohrozil a rozčúlene vykrikoval: - Len počkajte, vy špiny, aj na vás raz príde! Raz sa vám za to všetko pomstím!

Uniformovaný príslušník VB a dvaja

eštebáci v civile, ktorí stáli pred budovou U dvoch levov začuli výkrik, chytili podnapitého chlapíka a začali ho vyšetrovať.

Drobný človečik sa im usiloval vysvetliť, že sa nehrozil budove Krajskej správy ZNB, ale vedľajšej budove, v ktorej býva jeho žena a svokra, a urobil to preto, lebo ho pred chvíľou zbili. Vyšetrovacie orgány rozhodli celú vec preveriť priamo na mieste.

Podnapitého človečika odvedli do susedného domu, v ktorom býval a zavonili pri dverách jeho bytu. Keď manželka, ktorá otvorila dvere, uvidela svojho muža v sprievode uniformovaného príslušníka a dvoch neznámych mužov, zarazila sa.

- Je to pravda, že ste spolu s vašou matkou zbili vášho manžela? - prísne sa spýtal uniformovaný príslušník.

- Ale, Jožinko! - vyčítavo vykrikla žena na svojho muža.

- Ako si si mohol také niečo vymy-

sliet a obťažovať tým ešte túto súdruhov?

- My by sme nášmu Jožinkovi neskrivili ani vlásoč na hlave, - zašveholila sladkým hláskom svokra, ktorá medzi tým dobehla ku dverám.

Nešťastného človečika odvedli naspäť na Krajskú správu ZNB, v ktorej sídlilo aj oddelenie ŠtB. Tam jeho obhajobu označili ako účelovú, lebo pravdepodobnejšia sa im zdala výpoveď tých dvoch žien.

Podnapitý človečik však mal v nešťastí aj šťastie. Lebo ho po niekoľkých týždňoch pobytu vo vyšetrovacej väzbe prepustili na slobodu a neodsúdili ho. V jeho žene a svokre sa totiž pohlo svedomie a priznali sa, ako to s tou bitkou naozaj bolo.

V cele vyšetrovacej väzby sme sa so smiechom dohodli na tom, že vo „vyspelej socialistickej spoločnosti“ by si mal človek dobre rozmyslieť, akej budove sa pohrozí.

P.S. Vojtechovi Ottmarovi vyšla v týchto dňoch druhá časť knihy Spomienky starého Trnavčana. Gratulujeme.

Nitre pribudla tabuľa

Na pozvanie novej KPVS sa členovia Regionálnej organizácie v Nitre zúčastnili odhalenia pamätnej tabule politickým väzňom na múre nitrianskej väznice.

Pietna spomienka na politických väzňov nitrianskej väznice sa začala sv. omšou v Piaristickom kostole a pokračovala odhalením pamätnej tabule. Zástupcovia oboch organizácií položili k pamätníku kvety a vzdali úctu tým, ktorí sa nedožili a položili svoje životy za slobodné Slovensko a náš národ.

Predsiedníčka RO PV ZPKO v Nitre Alžbeta Loudová vyjadruje poďakovanie všetkým politickým väzňom a ich rodinným príslušníkom i sympatizantom zúčastneným na tejto pietnej spomienke pri príležitosti aktu odhalenia pamätnej tabule. **(al)**

Pod múrmy väznice.

Foto archív

Štúr, jeho predchodcovia a nasledovníci

Vstupujeme do roku Ludovíta Štúra. Narodil sa pred 200 rokmi (29. 10. 1815 – 12. 1. 1856) a to je pre mnohých konsenzuálny historický medzník, ktorý by nás mal viesť k hlbšiemu a kritickému zamysleniu sa nad našim minulým, súčasným aj budúcim vývojom.

Mnohí to na nás vidia, že nejakou hlbšou sebareflexiou zväčša nevyunikáme, čo sa však musí radikálne zmeniť, ak chceme vitálne prežiť vo veľmi turbulentnom globálnom, ale i európskom vývoji a Štúrova generácia je práve ďalším dobrým východiskom.

Mali by sme však reagovať o čosi lepšie a pružnejšie, ako pri predminuloročnom veľkom jubileu pripomínania si príchodu cyrilo-metodskej misie na naše územie, ktoré po bernolákovcoch, aj štúrovci prevzali ako fundamentálnu súčasť nášho kultúrneho, historického a duchovného dedičstva. Preto je trochu nepochopiteľné, že sme sa v súčasnosti iba rozbehli a nadýchli k odvahe vyvrátiť mnohé predsudky o našej nehistorickosti, bezvýznamnosti a anonymnosti a presvedčiť všetkých o hlbokjej ukotvenosti v kresťanskom, slovanskom, stredo európskom a európskom ukotvení a zakorenení. Veď sme sa na mnoho stáročí z dejín vytrahovali ako národ bez vlastného štátu. Impulzy, ktoré vyšli od nás pre duchovný a kultúrny rozmer kontinentu, boli tiež obrovské a neprehliadnuteľné. Nebudeme ich tu opakovať, ibaže v súboji hlavných dedičov posolstva z Byzancie a Ríma, koncepcie i rýchlostou na medzinárodnej scéne nás spočiatku predbiehali bratia Moravia aj Česi. V predstihu odštartovaním celosvetovo významného 1150. jubilea koncertom v mekke kresťanstva, aj filmovo-televíznym seriálom. Tu treba poznamenať, že sme na jeho prípravu dobromyseľne

a naivne poskytli aj značné prostriedky, ale už sme neustrážili scenár, dramaturgiu, príbeh ani len miesto jeho deja. Opäť nás Česi nebratský a neoprávnené vysunuli na okraj či až mimo kľúčových udalostí deja...

Napraviť to mal až vlastný trojdielny dokumentárny film Misia bratov Konštantína a Metoda režiséra Kristiána Bezáka, ktorý však mal premiéru až po roku veľkého jubilea. Oprávnené sa postavil k českej fabulovanej verzii nepriamo polemicky. Vecne a interpretácie objektívne dokumentujú vizuálne sugestívne miesta kľúčových udalostí pamätnej misie a jej odkaz nielen do našej prítomnosti. Priestor v ňom dostala celá plejáda najlepších slovenských znalcov - historikov, jazykovedcov a archeológov spolu s kompetentnými vedcami zo zahraničia. Ale či film už stihneme presadiť aj do zahraničia, práve preto, že bol „až“ tým druhým v poradí, nie je pre nás najpríjemnejšia otázka.

Rovnako sa treba opýtať, ako je možné, že na také významné jubileum vôbec nereagovali také významné kultúrne štátne inštitúcie ako Slovenská národná galéria, Slovenská filharmónia a Slovenské národné divadlo nejakou pozoruhodnou prezentáciou? A keď sa už zdalo, že C+M jubileum môže skončiť až medzinárodným fiaskom z nevyužitej príležitosti, rozbehli sa a zapracovali aj mnohé inštitúcie ako Ústav svätých Cyrila a Metoda v Ríme, viaceré univerzity s konferenciami a zborníkmi či menšie galérie. Spomeniem iba popradskú tatranskú s výstavou štyroch

Rudavských a dvoranu Ministerstva kultúry, kde vystavoval svoje celoživotné kultové dielo Mikuláš Klimčák. No predsa len sme svetu mohli dať o udalosti vedieť podstatne viac a priťahovať možno aj turistov zo sveta a neboli by sme sa prepadli v štatistikách návštevnosti na posledné miesto rebríčka krajín Európskej únie v uplynulom roku...

Výberová odporúčajúca bibliografia 1150. výročie príchodu sv. Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu, 2013, nevznikla síce na pôde očakávanej Slovenskej národnej, či najväčšej Univerzitetnej knižnice v Martine a Bratislave, ale „iba“ v Knižnici Juraja Fándlyho v Trnave, pod záštitou predsedu VÚC Tibora Mikuša. Mimoriadny význam kultúrneho rozmeru solúnskej misie si principiálne uvedomuje viac, ako iní politici, hoci ju máme zakotvenú v preambule ústavy. V úvode bibliografie je napísané: „Ich písmo a slovo bolo požehnaním a dávalo životu nový zmysel. Bolo to slovo aké nám dnes mnohokrát chýba.“

A to chýbajúce slovo i slová budeme teraz intenzívne hľadať aj v kľúčovom jubilentovi roka 2015 – Štúrovi. Ale aj v celej jeho generácii i v nasledovníkoch, nezabúdajúc aj na ďalších, na pleciah ktorých, chceme či nechceme, sme vyrástli aj my. Predurčili naše bytie v programe i víziách, ktoré oni mohli iba čiastočne naplniť. Najmä presadením celonárodného spisovného jazyka a neobyčajnými literárnymi a kultúrnymi výkonmi. Zostávajú podnetnými a čistými prameňmi stálych inšpirácií. Veď len keď si pripomenieme jedinú Štúrovu myšlienku, musíme prahnúť po poznaní aj ďalších: „Národ, v ktorého duši je hlboko zakorenená úcta k právam každého človeka, a pre ktorého je samozrejmosťou, že všetci sú si rovní, nosí v srdci lásku k človeku a nerobí medzi ľuďmi rozdiel a navyše aj sám sa spravuje – len takýto národ môže byť úprimným, otvoreným a čestným národom“.

Viliam Jablonický

Najčastejší trest za nelojálnosť - smrť

Dokončenie z 1. strany

Čo spôsobilo zmenu v živote rodiny?

Dá sa povedať, že sa tak stalo v roku 1950, keď k nám začal chodiť Alexander Toronyi. Tohto človeka k nám doviedol jeden roľník, Urban Brdečka, ktorý rád pozeral na dno pohárika. Bol bledý, uzímený, vy-chudnutý, ruženec v ruke, no a otec ako kresťan, veľmi náboženský založený, sa nad ním ulútoštil. Dal mu sto korún a to bola chyba. Ten človek mi dokonca povedal, že na Slovensku sa menuje Jurička, v Nemecku Rauf a v Maďarsku Toronyi. Pravdaže som sa opýtala, ako je to možné, veď ja kdekoľvek pôjdem, budem sa volať Zimková. Ostal zaražený a prestal rozprávať.

Prečo?

No, to neviem, ale správal sa podľa porekadla: „Podaj prst, zoberú ti ruku“. Prichádzal k nám v akomkoľvek čase, bez pozvania, mamička bola na to nahnevaná. Ona nechcela, aby k nám chodil. A on došiel aj vtedy, keď sme všetci spali. Zobudili sme sa a on sedel v kuchyni na stoličke.

Manželia Sprušanskí pred Jaskyňou Panny Márie Lurdskej v Popudínách v roku 2004. Foto archív

Štefan Zimka v roku 1951 vo vyšetrovacej väzbe. Foto archív

A otec nič nepodnikol?

Jemu ho spočiatku bolo ľúto. Neskôr sa votrel do priazne tým, že rozprával o tom, aké to bude zlé, keď budú musieť roľníci vstupovať do družstva. Nadával na komunistov a otec mu prikyvoval. Po čase otec zbadal, že to môže byť pre neho nebezpečné, ale už bolo neskoro. Rodičia patrili k najväčším sedliakom v dedine a vôbec nemali v úmysle vstúpiť do družstva. Vlastnili 10 ha pôdy. A bolo viac než isté, že ak otec nepôjde do družstva, nepôjde nikto z dediny. A s otcom si nevedeli poradiť.

Ale otec sa nestaral o politiku, alebo to bolo inak?

On bol angažovaný za prvej Slovenskej republiky. Bol členom Hlinkovej slovenskej ľudovej strany, bol aj jej pokladníkom v dedine. No s gardistami cvičiť nechodil. Nepáčilo sa mu, čo robili so Židmi.

A po vojne?

Staral sa len o svoje gazdovstvo. A cítil, že sa na neho niečo chystá, keď ten človek bol u nás ako doma. Mali sme pod bránou vchod do senníka a on odtiaľ prešiel cez komoru k nám do domu. Otec potom dom zamykal, aby sa k nám nedostal, ibaže on si vždycky našiel cestu. To trvalo od novembra 1950 do apríla 1951. Keď sa neukazoval, otec sa

potešil, že už bude od neho pokoj. A 3. mája ho zaistili.

Pamätáte sa na to?

Áno, bolo to na Nanebovstúpenie Pána, vtedy sa už nesmelo svätiť, už to komunisti zakázali. Bola som v škole a keď som poobede o tretej prišla domov, sestra stála pri dverách na dvore a plakala. Spýtala som sa jej, čo ty plačeš? A ona mi hovorí, tá-tička zavreli. Chlapi mali taký zvyk, že poobede, keď nasypali kravám, vyšli von debatovať. V ten deň prišla k chlapom žena predsedu Národného výboru, Marina Olejníková, a povedala, Štefan, máš ísť k nám. A Štefan sa pobral na úrad a vrátil sa o deväť rokov.

Čo sa potom u vás doma dialo?

Vzápätí sa k nám nahrnulo 28 eštabákov s automatmi. Toľko ich prišlo zatvárať jedného sedliaka, ktorý nič neurobil. Začali vyšetrovať mamičku, mňa si akosi nevšímali. Mamička spomínala, že otec už vedel, že je zle, lebo keď išiel do stodoly po slamu a sečku, videl za ňou chlapov v kožených kabátoch. Takže vedel, že sa niečo deje, len nevedel, že prišli po neho. Mamičke povedal, mama, niečo sa tam deje, je tam plno chlapov. A to ho oni sledovali.

Iba otecka zavreli?

V ten deň len otecka, ale z dediny zavreli troch. V júni Pavla Brdečku a v auguste Václava Gádošího. To boli všetko sedliaci. Gádoší mal rovnaký majetok ako my a bol dokonca poslancom za Agrárnu stranu. Celý týždeň pracoval v Bratislave a na sobotu a nedeľu chodil domov. To boli najlepší sedliaci z dediny. Keď otecka zavreli, ostali sme samé tri ženy na tých 10 ha pôdy. Všetko bolo zasiaté, zasadené, veď už bol máj a pomohli nám aj susedia. Ale druhú jar, hoci ešte nebolo po súde, už sme nemohli obrábať polia písané na otca, len mamičkine, aj tie nám potom o dva roky zobrali. A keď otecka odsúdili, celý jeho majetok prepadol v prospech štátu. Chceli zhabať aj mamičkin a vyviezť nás do

Dcéry postihnutých väzňov Bernardína Sprušanská (vľavo) a Margita Zimanová na bratislavskom cintoríne Vrakuňa v novembri 2014.

Foto Vlastimil Morávek

Sudet, ale akosi sme to ustáli. Tých 9 mesiacov, pokiaľ bol otec v Leopoldove na samotke vo vyšetrovacej väzbe, každý deň boli u nás eštébaci. A len hľadali zbrane, a kde sú a kde sú. Stále rozprávali, ako zabijú otca. Mali sme strach. Neprajem to nikomu.

Z čoho ho obvinili a na koľko odsúdili?

Najskôr na trest smrti, ale keď zbrane nenašli tak dostal 20 rokov. Z nich si 9 odsedel. Súдили ho 5. júna 1952, súd trval 7 dní. Bol to verejný proces, na ktorom organizovaní robotníci na nich pokrikovali ako na psov. Naraz súдили 17 ľudí od Skalice až po Nové Mesto nad Váhom za vlastizrady. Všetko to boli sediaci, drobní remeselníci, skrátka ľudia, ktorí nesúhlasili s tým, že im brali živnosti.

Kam odvedli otecka po súde?

Do Ilavy. Tam páral perie. Ale už na Vianoce bol v Jáchymove na Rovnosti. Tam bol dva roky. Chodili sme tam za ním na návštevu. Odtiaľ ho dali do Příbramu na láger Bytíz kde bol 6 rokov.

Takže takmer deväť rokov doloval urán. Nepoznačilo to jeho zdravie?

Veľmi, ale nielen po fyzickej stránke, v očiach sa mu neprestajne zračil strach. Báľ sa, keď sme išli na

dovolenku, spal so sekerou pod vaničkou a psa mal vždy pri sebe. Báľ sa ostať sám. Navyše prežil päť infarktov srdca a mozgu. Lenže nielen otca poznačilo väzenie. Vrátil sa na amnestiu v roku 1960 a v roku 1961 išla mamička na pohreb, tam odpadla a zomrela. Mala 49 rokov.

Otec nepožiadala o rehabilitáciu?

V roku 1968 nastalo v našej rodine veľké nadšenie lebo sme si mysleli, že padol komunizmus. No iste! Okamžite sme začali vybavovať otcovu rehabilitáciu, ale nič sa nedialo. Prišiel Husák a bolo po nádeji. V roku 1982 som dostala srdcovú i mozgovú príhodu a keď som nebola v skalickej nemocnici tak som sa liečila v Bratislave. Bola som z domu preč najmenej tri štvrté roka a otec nechcel zostať v dome sám. Vybavil si domov dôchodcov v Skalici s čím som sa nevedela zmieriť. Ale lekárka mi dohovárala, že čo si ja s ním počnem, keď sama potrebujem pomoc.

Rozprávali ste sa spolu o tom, čo prežil vo väzení?

Samozrejme, náš vzťah bol rovnaký ako predtým. Hodiny sme sa spolu rozprávali, preto o všetkom viem. A všetko som aj dopodrobna opísala vo svojich spomienkach.

Ako ste žili v tieni otca?

Od momentu, kedy ho zavreli, v nenávisti voči komunizmu. Veľmi dobre som sa učila, preto sa otec rozhodol, že pôjdem študovať a sestra bude robiť na majetku. Mala k zemi vzťah. Má 83 rokov a ešte okopáva v záhrade. Ale komunizmus všetko zmenil. Otec ma bral všade so sebou. Keď ho zavreli, veľmi mi chýbal. A keď som videla tu mašineriu čo s nami robili! Chodila som do siedmej triedy, keď otca zavreli. Ja som síce nepovedala nikomu nič, ale zaručene sa o tom v škole dozvedeli. No bolo ticho. Až keď som skončila 9. triedu a chcela som ísť na strednú školu, zavolať si ma riaditeľ a povedal mi, ty nemôžeš ísť ani študovať, ani sa ísť učiť, ani do roboty. Ty si odpísaný človek, lebo si dcéra politického väzňa. To mi povedal. Nedali mi ani prihlášku, nič. Cez prázdniny mi to nedalo a zašla som na úrad práce, kde som stretla slušného človeka, volal sa Gergély. Všetko som mu povedala a myslela som si, že teraz ma dá zatvoriť. Ale on mi poradil, ako sa môžem vyučiť. Podarilo sa, ale musela som si dávať veľký pozor, aby som sa neprezradila, že chodím do školy. Vyučila som sa a ako najlepšia učnica som za odmenu dostala knižku od Antonína Zápotockého Červená žiara nad Kladnom. Vzápätí som ju vyhodila.

Eva Zelenayová

Svadobný deň Bernardíny rod. Zimkovej a Mariána Sprušanského 7. 7. 1957.

Foto archív

Nedá sa zabudnúť

Už po sedemdesiaty raz sa mi obnovujú najťažšie životné spomienky na udalosti, ktoré sme prežili v roku 1945. Blížil sa koniec druhej svetovej vojny. Od východu prekračovali naše hranice ruské vojská a smerovali na Prešov, Spiš, Mikuláš... Po Novom roku bol obsadený Poprad, Svit, v našej obci sa usadil štáb NKVD. Manžel mal 9. februára 1945 narodeniny – 31 rokov. Domov prišiel z druhej smeny o desiatej večer, jeden a polročná dcérka už spala. Po večeri sme išli spať všetci.

Okolo polnoci nastal veľký buchot. Rodičia spali bližšie dverí, otec vstal a išiel otvoriť. Vonku stáli dvaja ruskí vojaci s bajonetmi a jeden civil. Pýtali sa, kde je „chazaj“. Otec im povedal, že prišiel z roboty a spí. Rozkričali sa – tak ho zavolaj! Vystrašený otec prišiel a hovorí, máš sa rýchle obliecť, chcú s tebou hovoriť a máš s nimi ísť. Matka začala kričať – neberte mi syna, nič vám neurobil, zoberte otca. On vám porozpráva a pôjde s vami.

Ja som bola strašne preľaknutá, triasla som sa a kričala, dcérka tiež. Nič nepomohlo. Z obce zobrali 12 občanov vo veku od 30 do 50 rokov, doma zostalo 11 osamotených matiek a 44 nezaopatrených detí, polosirôt. Jeden z nich bol slobodný a jeden zomrel.

Viac sa nevrátil. Zostala po ňom manželka s ôsmimi deťmi od 1 do 12 rokov. Obrali nás o manželov, nepovedali, čo je s nimi, kde sú, či sa ešte vrátia. Zobral nám ich štáb NKVD. Žili sme v strachu čo bude ďalej, čo máme robiť.

Po dva a pol roku sa vracali v zúboženom stave. Všetkých nás to poznačilo, celé rodiny. Stali sme sa nespoľahlivými. No najviac to pocítili deti. Do konca života ich odstrkovali, lebo otec bol v Rusku. Nikdy sme sa nedozvedeli, prečo sme boli takto nespravodlivo potrestaní.

Pomaly kráčam svoju deväťdesiatročnú púť. No stále som v spomienkach na manželových narodeninách, keď mal 31 rokov... Tohto roku by už mal o 70 rokov viac, 101. Žili sme spolu 56 rokov. Mal 85, keď zomrel. Bože, buď mu milostivý.

Srdečne vás zdravím a časopisu Svedectvo prajem veľa, veľa Božích milosti, požehnaní, radosti i od drahej našej nebeskej Sedembolestnej Matky Panny Márie. Všetkým pracovníkom veľa pevného, stáleho zdravia, úspechov vo všetkom počínaní pre všetko, čo tvoríte na česť a slávu Božiu.

Mária Šellengová
Spišská Teplica

List pre prezidenta republiky

Pani **Margita Zimanová** je známa v prostredí politických väzňov ako veľmi aktívna členka organizácie. Má záujem, aby sa nezabudlo na zločiny komunizmu. Stretáva sa so študentmi, píše spomienky. Vydať však knihu v trhovom hospodárstve je pre dôchodcov takmer nemožné. Obrátila sa na prezidenta republiky, aby cez svoj vplyv pomohol získať sponzorov na literatúru objasňujúcu život rodín politických väzňov. Neuspela.

Pred vianočnými sviatkami znova napísala list hovorcovi prezidenta. V nádeji, že si ho prečíta aj prezident. Dosť intenzívne v nej rezonovala spomienka na slávnostný večer v Slovenskom národnom divadle 17. novembra. „**Ako dcéra po obidvoch politických väzňoch – otecko bol popravený na Pankráci 28. marca 1953 a mamička odsúdená na do-**

životie – som sa usadila so študentmi na balkóne. Mala som pekný výhľad na celé divadlo. Vpredu ešte zostalo pár voľných miest a pán Neupauer mi povedal, aby som si išla tam sadnúť“, píše v liste a pokračuje: „**Povedala som mu, že ja medzi tých komunistov sedieť nejdem. Vpredu sedeli členovia bývalej organizácie Verejnosť proti násiliu (VPN). Boli títo členovia dlhé roky vo väzení? Bol im odobratý, prepadnutý, rozkradnutý či skonfiškovaný celý majetok, ako mojej rodine? Nemohli chodiť do školy ako ja? Usporiadatelia osláv umožnili na 25. výročie Dňa boja za slobodu a demokraciu čestné miesto členom VPN – komunistom. Tak to vyzerá, že VPN – komunisti sa pričínili po roku 1989 o zmenu režimu u nás na Slovensku, keď**

sedeli na popredných miestach v divadle. Na hrudi mali pripnutý okrúhly znak VPN. Naším politickým väzňom v roku 1989 nedali títo ľudia, ktorí netrpeli vo väzniciach, ani hovoriť na Nám. SNP v Bratislave, kde bolo počuť iba pánov Budaja a Kňazka.“

Ďalej pani Zimanová informovala hovorcu prezidenta, že „politickí väzni boli vzdelení ľudia, právnici, lekári, kňazi, biskupi, inžinieri. No zdá sa, že kto trpel za totalitu, trpí aj teraz“. Opísala aj situáciu troch organizácií politických väzňov a pýtala sa, prečo je uprednostňovaná organizácia KPVS založená až v roku 1999?

Ktovie, či pán prezident si nájde čas prečítať si list dcéry obete komunizmu, keď dosiaľ neodpovedal na otázku nášho časopisu, aký má vzťah k politickým väzňom. **(mz, ez)**

Liberálny štát ničomu neverí

Knižný kútiK

Armin Mohler je známy hlavne ako autor jedného zo základných diel o nemeckej politickej histórii Konzervatívna revolúcia v Nemecku. Vydavateľstvo Antaios uvádza súčasné, už druhé vydanie tejto publikácie slovami: „Mohlerovo postavenie sa liberalizmu, tomuto veľkému zmäčkovadlu, nie je nikde formulované koncentrovanejšie ako v tomto texte.“ Samotný text je z roku 1988 a prvýkrát vyšiel časopisecky.

Mohler je človek, ktorý, ako sám priznáva, v mladosti bol v zajatí rôznych ideologických abstrakcií, no potom absolvoval „druhé narodenie“ a zakotvil v realite. Liberalizmus je pre autora len odvrátená tvár socializmu, pretože obidve ideológie považujú človeka za tvora stvoreného ekonomikou s predstavou abstraktne slobodného individua, ktoré je nepriateľsky naladené ku kultúrnym a národným hodnotám. Z tohto pohľadu aj peniaze stoja „vľavo“. Samotné slovo sa vo verejnom diskurze ani veľmi nepoužíva, skôr pojmy ako „demokratický“, „otvorený svetu“, „tolerantný“, ktoré sú typické pre ideologickú ľavicu.

Knižočka sa začína otázkou: „Kto je neškodný pravičiar?“ Mohler píše, že ak chceme zistiť, kto je aký pravičiar, musíme zistiť, koho považuje za nepriateľa č. 1. A pokračuje: „Ak sú to komunisti, tak máte pred sebou naivného dobráka, ktorý nevie, že komunizmus je iba záležitosť zaostalých spoločností, ktorý sa dá vnútiť iba zahraničnopolitickým vývojom alebo vojenky. (Presne tak to bolo aj na Slovensku, pozn. J.L.Š.) Ale ak je človek zameraný voči liberálom, vtedy je situácia vážnejšia. Pretože tento pravičiar vie, že má nepriateľa, ktorý už pôsobí vnútri hradieb ...“ Ďalej píše, že nemá nič proti hodnotám, ku ktorým sa liberáli hlásia – ani proti slobode, tolerancii, proti právu na kritiku. Taktiež to nie sú hodnoty, ktoré by patrili iba liberálom, no iba oni ich takto plagátovo hlásajú, bez ohľadu na obsah. To, čo mu najviac prekáža na liberáloch je, že posudzujú človeka iba podľa toho, čo hovorí a nie podľa skutkov.

Zásadný problém liberalizmu vidí autor v tom, že liberálny štát môže existovať len vtedy, ak ešte fungujú pozostatky tradícií a hlboko zakorenených starých mravov, ktorými štát zvláda svoje problémy. No ak tieto predpoklady postupne zvetrajú, potom aj tie najlepšie myslené liberálne heslá sa stanú rozbuškami. Autor cituje aj bývalých zástancov libera-

lizmu, ktorí sa už začínajú pýtať, či to neprehnali, najmä keď zo zástancov „slobody k čomu“ sa stali ideológovia „slobody od čoho“. Presvedčenie, že všetko sa dá zvládnuť rozumom, považuje autor už pomaly za začiatok duševnej choroby.

Jeden z ich najhorších abstraktných vynálezov je „autonómne individuum“, no každý človek žije iba vo vzťahoch a v súvislostiach s inými ľuďmi, či rodinami. Kritizuje súčasné ústavy, ktoré sa neobmedzujú na základné konštatovanie, ktoré konania sú zakázané, ale ktoré chcú stanoviť, ktoré myšlienky sú zakázané. Spisovateľ Richard Wagner jasnozriavo vybadal, že naša „vedúca“ kultúra je kultúra „tabuizácie“. Keďže „mienka“ je taká dôležitá, nečudo, že médiá postupne integrovali exekutívu, legislatívu aj súdnu moc a zobrali na seba novodobú „trojjednosť.“

Jediní, ktorí narušujú liberálnu idylku sú pravičiar a konzervatívci, preto je na nich taký mediálny pohon. Lavičiar, aj keď kritizujú niektoré aspekty liberalizmu, predsa sa len ľahšie začleňujú do jeho koordinátov. Veď nakoniec tiež veria na dobre skonštruovaného človeka.

V ďalšej kapitole hovorí o gulagu a mafii a pokračuje o prehnanej súťaživosti (agón), ktorá vyústila iba do kramárskeho virvaru oproti univerzálnej spravodlivosti Rímskej ríše a univerzálnemu učeniu Katolíckej cirkvi. Veľmi významnú úlohu pre ľudský život prikladá rituálom, ktoré moderná doba vytláča na okraj, ak ich priamo nezosmiešňuje. Venuje sa aj tzv. „antifašizmu“, čo je len praktický nástroj dravého liberalizmu. Hlavným nepriateľom, ktorých liberáli takticky skrývajú za tento pojem, však zostáva pravica a konzervatívci. Boj proti konzervatívnym myšlienkam sa vedie nielen pomocou nezmyselných myšlienok o fungovaní spoločnosti, nielen zľava či sprava, ale aj zhora a hlavne zdola. Útok zdola spočíva hlavne vo vyvolaní hny-su. Tento sa dostavuje po neprestajných jednostranných informáciách, keď sa stále predkladajú odporné, šokujúce, bezočivé a zlé veci, ako keby ani iné neexistovali. No kto ani po všetkých tých fekáliách, obnažovaní a hororoch neprepadne sebanenávisti, pre toho majú trochu jemnejší prostriedok: „umenie diery“. Toto má každému vsugerovať, že kamkoľvek vkročí, narazí iba na prázdnotu a na ničotu. S tým súvisí aj neustála snaha odstrihávať ľudí od ich koreňov. José Antonio Primo de Rivera už v roku 1934 napísal: „Liberálny štát neverí na nič, dokonca ani sám na seba. Nečinne prizerať všetkým možným experimentom, aj takým, ktoré ho raz zničia.“

Ján Litecký Šveda

JUBILEUM

Členovia levočskej pobočky PV ZPKO navštevujú svojich priateľov, ktorým sa už ťažšie prekonávajú vzdialenosti. **Ladislavovi Tkáčovi** (na obr.) k jeho 92. narodeninám blahoželá Žofia Szatmáryová.

Foto Mária Dvorčáková

Oznam

Vážení čitatelia, do Svedectva č.1/2015 prikladáme šek na zaplatenie predplatného časopisu PV ZPKO Svedectvo na rok 2015. Cena sa zvýšila na 10 eur. Pri platbe bežnou poukážkou treba uviesť nasledujúce údaje:

Adresát:

Politický väzni Zväz protikomunistického odboja III. odboj
Obchodná 52
811 06 Bratislava

Číslo účtu: SK 743100

0000004000128109 SBERBANK Slovensko, a.s.

Privítame aj podporu dvoch percent z daní.

Ak máte možnosť podporiť našu činnosť zaslaním dvoch percent z daní, pomôžete našej organizácii v jej ďalšej existencii. Prípadne vyhládajte vo svojom okolí ochotných darcov.

Potrebné údaje:

IČO 00679879

Obchodná 52

811 06 Bratislava

Číslo účtu: SK 743100

0000004000128109 SBERBANK Slovensko, a.s.

STALO SA

1. januára 1993 vošla Slovenská republika do života ako nezávislý samostatný štát s úplnou a pôvodnou štátnou suverenitou. Hneď po vyhlásení ju uznalo 91 štátov a bola prijatá do OSN ako 180. členský štát.

1. januára 1919 bola obnovená činnosť Matice slovenskej.

1. januára 1977 vznikla Charta 77.

2. januára 1951 bol za tajného biskupa na Slovensku vysvätený 27-ročný jezuitský novokňaz Pavol Hnilica. Vysvätil ho rožňavský biskup Dr. Róbert Pobožný.

6. januára 1807 sa narodil Jozef Maximilián Petzval, slovenský fyzik, matematik a vynálezca. Je považovaný za zakladateľa modernej optiky.

8. januára 1950 zomrel bansko-bystrický biskup Andrej Škrábik.

10. januára 49 prekročil Cezar rieku Rubikon a v Ríme vypukla občianska vojna.

10. januára 1951 sa v Bratislave začal pred senátom Štátneho súdu proces so slovenskými biskupmi Jánom Vojtaššákom, Michalom Buzalkom a gréckokatolíckym biskupom Petrom Pavlom Gojdičom.

10. januára 1914 objavili v Gbeloch prvé ložisko ropy na Slovensku.

10. januára 1913 sa v Bratislave narodil Gustáv Husák, prezident ČSSR, odsúdený za buržoázny nacionalizmus, neskôr rehabilitovaný.

10. januára 1821 sa v Dolnom Kubíne narodil Janko Vlastimil Matúška, autor hymny Nad Tatrou sa blýska.

11. januára 2009 zomrel vo veku 80 rokov významný slovenský básnik Milan Rúfus.

12. januára 1856 zomrel v Modre národný buditeľ Ľudovít Štúr.

15. januára 1813 zomrel v Nových Zámkoch filológ, katolícky kňaz Anton Bernolák. Bol prvým ko-

difikátorom spisovnej slovenčiny.

16. január 2009 bol posledným dňom platnosti slovenskej koruny.

18. januára 1939 sa v Bratislave konalo prvé slávnostné zasadanie Slovenského snemu.

20. januára 1928 schválila vláda Česko-Slovenskej republiky „Modus vivendi“, dohodu medzi Č-SR a Svätou stolicou.

20. januára 1939 prezident republiky Emil Hácha, na návrh slovenského snemu, vymenoval tretiu vládu Slovenskej krajiny. Jej predsedom sa stal Jozef Tiso.

20. januára 1919 bola rozpustená Slovenská národná rada.

25. januára 1922 Slovenská ľudová strana predložila Národnému zhromaždeniu prvý návrh na autonómiu Slovenska.

25. januára 1688 sa v Terchovej narodil legendárny zbojník Juraj Jánošík.

PRIPOMÍNAME SI

V januári si pripomíname významné životné jubileá týchto našich členov a priaznivcov. Spomíname aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

60 rokov

Vojenčák Jozef, Nitra 22.1.1955
Repák Marian, Levoča 30.1.1955

65 rokov

Valček Jozef, Marianka 2.1.1950

70 rokov

Molnárová Alžbeta, Šavoľ 5.1.1945
Potančoková Magdaléna, Lučenec 12.1.1945

75 rokov

Čechová Jiřina, Martin 21.1.1940

81 rokov

Mičáňová Mária, Dlhá nad Oravou 26.1.1934

82 rokov

Hric Ján, Badín 30.1.1933

83 rokov

Ištok Jozef, Košice 27.1.1932
Lauková Helena, Sv. Anton 7.1.1932
Okál Michal, Ing., Ružomberok 19.1.1932

84 rokov

Plaštiaková Mária, Nitra 2.1.1931

85 rokov

Surový Ján, Ružomberok 1.1.1930
Daňová Mária, Topoľčany 27.1.1930
Semeš Anton, Bratislava 30.1.1930

86 rokov

Tomášeková Františka, Záhorská Ves 14.1.1929
Baláž Milan, Trnava 14.1.1929
Ovečková Anna, Humenné 23.1.1929
Korba Jozef, Hnilčik 19.1.1929

87 rokov

Lavo Pavol, Nitra 13.1.1928

88 rokov

Molnárová Otlia, Cífer 29.1.1927

89 rokov

Stránska Otlia, Trenčín 16.1.1926

90 rokov

Atalovič Jozef, Červeník 1.1.1925

95 rokov

David Ján, Dolný Kubín 19.1.1920
Jubilantom srdečne blahoželáme.

PRISPELI NA ČINNOSŤ

Fritz Fridrich, Martin-Záturčie 195 EUR

Volný Ján, PhDr., PhD., Spišská Nová Ves 70 EUR

Miček Jozef, Námestovo 30 EUR

Krajňák Jozef, Veľká Lomnica 20 EUR

Iždinský Oskar, Bratislava 10 EUR

Brichta Ján, Ing., Bratislava 10 EUR

Arcibiskupský úrad, Trnava 50 EUR

Darcom vyslovujeme úprimné poďakovanie.

TROCHA HUMORU

■ Začiatok minulého storočia

Rusko, Peterburg

Robotník Sidorov sa po ťažkej smene v Putilovskom závode vracia domov.

Rozhodol sa, že urobí radosť svojim deťom. Kúpil teda melón a kráča s ním pod pazuchou.

Tu zrazu spoza rohu vyskočí malý chlapík, taký holohlavý s ryšavou briadkou a so sekerkou v ruke. Chlapík skríkne:

- Nó, baťko, položte pekne melón na zem.

Robotník Sidorov spoznal v tom malom chlapíkovi vodcu svetového proletariátu, súdruha Lenina. Poslušol ho teda a položil melón na zem.

Chlapík priskočil k melónu a tresk ho sekerkou. Rovno na dve polovice. Potom jednu schmatol a so spo-

kojným úsmevom zmizol za rohom.

.... a to je celá história o tom, ako sa Vladimír Iljič Lenin podelil o melón s neznámym prostým robotníkom.

■ Rok 1920 Sovietske Rusko

Felix Edmundovič Dzeržinskij sa pýta Vladimíra Iljiča Lenina:

- Vladimír Iljič, čo je to socialistická ekonomika?

- Felix Edmundovič, vysvetlím vám to prakticky. Máte chlpaté nohy?

- Mám.

- Veľmi chlpaté?

- Veľmi.

- Veľmi, veľmi chlpaté?

- Veľmi, veľmi.

- Nadežda Konstantinovna, - obráti sa Lenin na Krupskú - píše:

„Dzeržinskému v zime prešívane nohavice neprideliť!“

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Naša organizácia dlhodobo zápasí s neštandardnou situáciou, keď pripravuje plány svojej činnosti bez krytia finančnými prostriedkami. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z prostriedkov štátnej dotácie, preto sa obraciame na Vás s prosbou, vyhľadať vo Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak nebude vychádzať, akoby sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda neprajníci by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdú podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodláme aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na číslo účtu: 4000128109/3100, špecifický symbol: 1212, alebo sa kontaktujte na tel. číslach 0905 737 790 a 0902 199 429. Darcom úprimne ďakujeme.

Vedenie PV ZPKO a časopisu Svedectvo

PV ZPKO

-X===X===X-

Krajské veliteľstvo ŠtB Bratislava.

C. j. A-19632/602-1957

Dňa 3. septembra 1951.

4
7

PROTOKOL O VÝPOVEDI

s obvineným

Štefanom Z I M K O M

Meno a priezvisko

Rodená - prezývka

Narodený 28.2.1907 v Smidhfielde

povoláním roľník kde Popudiny

bytom Popudiny

stážený meno manž. Filomena

rodená počet detí 2

národnosť slov. štát. prísl. čl.

školské vzdelanie 6 tried ľud.

voj. pomer v záj. rodičia Štefan

Zuzana nebohí rodená

majetkové pomery zariadené hospod.

predošlé tresty netrestaný

totožnosť zistená počas vyšetrovania

politická príslušnosť žiadna

Menovaný bol s predmetom výsluchu oboznámený a po napomenutí, aby vy-
povedal pravdu udáva :

Cítite sa byť vinný z protištátnej činnosti ?

Áno.

Prv než by sme ďalej pokračovali vo výpovedi povedzte akej protištát-
nej činnosti ste sa dopustili !

Ja som sa dopustil protištátnej činnosti už tým, že v roku 1949 ako sa
začali zakladať JRD, začal som proti týmto štväť, odhovárať roľníkov
do ich vstupu. Ďalej spojil som sa v roku 1951 s agentom Bielej Légie
Šaňom TORONYIM, ktorý prišiel na územie ČSR organizovať ozbrojené sku-
piny a za pomoci týchto rozbiť terajšie zriadenie a nastoliť predmí-
chovskú republiku, v čom som mu ja pomáhal.